

• FØROYA • SOCIAL-DEMOKRAT

FRÆLSI

JAVNAÐUR

BRÓÐURSKAPUR

Nr. 17

Lýsingaprisur fyri petitreglur: 40 øyru á 1. síðu, 30 øyru á 3. og 4. síðu

Leygardagin 24. apríl 1943

Bláðið verður bílagt á posthúsinum, og kostar kr. 1,50 + porto um fjórðingsárið

17. árg.

Fólkaflokkurin og sambandið drópu trolaramálið.

Um 3½ milliónur.

Tann av javnaðarmanna ávum spardi peningur kundi bjarga trolarunum, men sambandið og fólkaflokkurin sviku fiskimannin.

Javnaðarflokksins formaður P. M. Dam og L. Zachariassen reistu í landsnevndini málið um landstryggingina.

A. Samuelsen tók undir, meðan fólkaflokkurin bardist imóti við berserkaræði.

Málið kom ígjøgnum.

Hvat er so úrlitið?

• Tryggingarsambandið Føroyar • hevur, síðani tað byrjaði at virka, lagt til góðar yvir 3 milliónir.

Aftrat hesum er at leggja slaka ½ millión fyri vørutrygging.

Um javnaðarmenn ikki høvdu reist og ført ígjøgnum landstryggingina var allur hesin peningur annars farin út av landinum.

Tað er høvudsakliga sjóvinnan, ið hevur galdið henda pening.

Ein skuldi hugsa sær, at tað var ein sjálfvlygja, at Tryggingarsambandið vildi læna til so týðningarmikið mál sum keyp av nútímans færum.

Men so var ikki. Og hvørki fólkaflokkurin ella sambandið vildi taka undir við einum uppskoti frá javnaðarmonnum um, við lóg at áleggja Tryggingarsambandinum at læna til trolarakeyp.

Hesir flokkar vildu heldur ikki samtykkja javnaðarmanna uppskot til við lóg at áleggja monnum við inntøkum yvir 25000 kr. at læna til hetta endamál.

Sambandið og fólkaflokkurin feldu hetta uppskot frá javnaðar- og sjálfstýrisbólkunum:

1) Midlertíðige Bestemmelser for Færøerne om Oprettelse af en »Lånsgrunnur« fyri Føroya sjóvinnu.

§ 1.

Der oprettes en »Lånsgrunnur« fyri Føroya sjóvinnu med det Formaal gennem Udlaan til Enkelt-personer, Selskaber eller Sammen-

lutninger at muliggøre Anskaffelsen af Fiskefartøjer til Færøerne.

§ 2.

Laanefonden bestyres af Løgtingets Landsnævn, der fastsætter alle nærmere Regler om Fondens Virksomhed og om Udlåansvilkaar.

§ 3.

Fondens Midler tilvejebringes paa følgende Maade:

1. De Vinulivsgrunnurin Føroya Løgtings tilhørende Midler overføres til Fonden.

2. Ved Laan, nemlig

a. et Laan paa 500.000 Kr. fra Kursreguleringsfonden, jfr. § 4.

b. Laan fra Tryggingarsambandið »Føroyar« og dettes Underafdelinger samt fra »Varekrigsforsikringen«, jfr. § 5.

c. Laan fra Skatteyderne, jfr. § 6. For de af Laanefonden optagne Laan hæfter Amtsfonden.

§ 4.

Det i § 3. Nr. 2 a omhandlede Laan fra Forsikringselskaberne forrentes med 3 % p. a. og tilbagebetales segest 1. November 1943.

§ 5.

Det i § 3 Nr. 2 b omhandlede Laan fra Forsikringselskaberne forrentes med 3 % p. a. og tilbagebetales med 20 % p. a., dog senest ved Selskabernes Likvidation. Hurtigere Tilbagebetaling kan bestemmes af Amtmanden, forsaavidt et eller flere af Selskabernes Likviditet kræver dette.

Selskaberne er pligtige til at udlåne til Laanefonden op til Halvdelen af deres likvide Midler pr. 31. December 1942 med Fradrag af Forpligtelser pr. samme Dato.

§ 6.

Enhver Skatteyder, som for Skatteaaret 1943 er ansat til personlig Skat til Amtskommunen til en skattepligtig Indkomst af 25.000 Kr. eller derofter, skal udover den ham efter de nu gældende Regler paalagte Skat udrede et Tillæg paa 50 % af Skatten, hvilket Beløb forfalder til Betaling den 1. Juli 1943 og inddrives efter Reglerne for personlig Skat til Amtskommunen.

De i Henhold til foranstaaende betalte Beløb udgør Laan fra Skatteyderne til Laanefonden (Amtsfonden), og der meddeles Skatteyderne en særlig Kvittering fra Opbevaringsskontoret for Laanene. Laanene forrentes med 3 % p. a. og tilbagebetales den 1. Juli 1943.

§ 7.

Nærværende Bestemmelse træder i Kraft straks.

2) Tingið áleggur landsnevndini tingsins vegna innan 1. mei 1943 at umbiðja teir óumbidnu trolararnar, ið sambart upplýsingar frá Jens av Reyni stjóra, av Bretum eru bodnir Føroyingum at fáa bygdar í Onglandi.

3) Peningurin til trolarakeypið verður læntur úr »Lånsgrunni« fyri Føroya sjóvinnu.

Hvat siga Føroya fiskimenn til sambandið — Johan Poulsen — og fólkaflokkurin — Th. Petersen — ið feldi hetta stóra lívsmál fyri fiskimannin?

Javnaðarmenn hava vunnið stóran lónsigur fyri arbeiðararnar.

1) *Aftur ásannað av tinguinum, at arbeiðaranna grundlønir vóru ov lágar.*

2) *Avgjørt við lóg, at lønin ikki skal fara longri niður enn 22,5 øyru hægri enn núverandi grundlønir.*

3) *Nýggj avgerð gjørd á tingi um at pristalsstigið skal muna eitt øyra fyri vaksnar menn.*

Í fyrrvárið fekk javnaðar- og

sjálfstýrisbólkurin tingið at ganga við til at ásanna, at arbeiðararnir ikki vóru kominir á mál í teirra grundlønarkravi.

I fjør settu javnaðar- og sjálfstýrisbólkurin uppskot fram um eittoyrað fyri pristalsstigið í lønarøkking.

Men tað fall.

Sambandsmenn og fólkaflokksmenn vildu ikki greiða atkvøðu fyri tí.

Í mars í ár setti bólkurin aftur fram uppskot um eittoyrað, og at hin samlaða lønin ikki skuldi fara longri niður enn 22,5 oman fyri ta núverandi grundlønina.

Nú bar til, men allir sambandsmenn uttan ein vóru imóti.

So kom kúli á.

Voldgerðarrætturin fylgdi ikki andanum í lógarviðtøkuni, og skeytt seg undir, at hon kom ikki í gildi, fyrr enn 4 vikur frá samtyktini.

So mátti tingið saman aftur.

Tingið samtykti, at lógin skuldi koma í gildi straks.

Vónandi verður nú friður og arbeiðssemja.

Kúli er á millum Bretar og arbeiðsmenninar, ið krevja at Bretar skulu gjalda somu lön sum Føroyingar.

Hetta skuldi verið ein sjálfvlygja.

Hvi »Frie Føroyar« skal leggja skyldina á lögtingið, at Bretar ikki vilja rinda lön eftir teim føroysku lönariffum.

Javnaðarmenn og bankamálið.

Fólkaflokkurin og sambandið
drepa eitt stórmál — landsmál.

Síðani teir privatkapitalistisku bankarnir vóru stovnaðir her á landi hava teir vunnið milliónir.

Høvdu Føroyar, lögtingið havt hetta stóra yvirskotið við rentunnar rentu! Ja, so var gaman í at tikið eitt ódnartak fyri t. d. endurnýggjan av skipafloata okkara.

Mesti parturin av hesum peningi er farin út av landinum ella í privatkapitalistiskar lunnar her á landi — hesin peningur, ið er komin úr hondunum á handilsmonnum, reidarum, húsmönnum,